

Sygn. akt V KK 478/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **D. G.**

skazanego z art. 190 § 1 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 października 2021 r., w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 20 kwietnia 2021 r., sygn. akt IV Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 27 listopada 2020 r., sygn. akt VIII K (...),

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

D. G. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 3 kwietnia 2020 r. w P., działając wspólnie i w porozumieniu z Ł. S., wziął udział w pobiciu J. F., które narażało pokrzywdzoną na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, poprzez uderzenie pokrzywdzonej z pięści w twarz powodując jej upadek, przyciskając do podłoża, uderzanie w twarz, kopanie po twarzy oraz ciele w wyniku czego J. F. doznała złamania łuku jarzmowego lewego, stanowiące naruszenie narządów ciała czas dłuższy niż 7 dni, tj. o przestępstwo z art. 158 § 1 k.k.;
2. w dniu 3 kwietnia 2020 roku w P. działając wspólnie i w porozumieniu z Ł. S. uszkodził telefon komórkowy marki H. o wartości 60,00 zł. oraz zniszczył telefon

komórkowy marki L. o wartości 600,00 zł powodując straty w łącznej wysokości 1.200,00 zł na szkodę J. F., tj. o przestępstwo z art. 288 § 1 k.k.;

3. w dniu 3 kwietnia 2020 roku w P. kierował groźby pozbawienia życia i zdrowia wobec J. F., które wzbudziły uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, tj. o przestępstwo z art. 190 § 1 k.k.;

4. w dniu 23 kwietnia 2020 roku w miejscowości G. gm. S. woj. (...) wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał znaczną ilość substancji psychotropowych w postaci chlorowodoru kokainy o łącznej masie netto 148,37 g, tj. o przestępstwo z art. 62 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 27 listopada 2020 r., sygn. akt VIII K (...), uznano oskarżonego:

- za winnego popełnienia występku z art. 158 § 1 k.k. i za przestępstwo to na podstawie art. 158 § 1 kk. wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności.
- za winnego popełnienia występku z art. 190 § 1 k.k. i za przestępstwo na podstawie art. 190 § 1 kk. wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.
- za winnego popełnienia występku z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005 Nr 179 poz. 1485 ze zm.) i za przestępstwo to na podstawie art. 62 ust. 2 powołanej wyżej ustawy wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności.

Uniewinniono oskarżonego od zarzutu popełnienia występku z art. 288 § 1 k.k. Na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005 Nr 179 poz. 1485 ze zm.) za przestępstwo przypisane oskarżonemu D. G. w pkt 8 wyroku orzeczono przepadek na rzecz Skarbu Państwa przez zniszczenie dowodów rzeczowych w postaci kokainy o wadze 148,37 gramów (w postaci materiału pozostałego po badaniach). Na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005 Nr 179 poz. 1485 ze zm.) za przestępstwo przypisane w pkt 8 wyroku zasądzono od oskarżonego D. G. na rzecz Fundacji Profilaktyki i Leczenia Uzależnień „W.” z siedzibą w P. przy ul. L. (nr konta W.. S.A I w P. (...)) kwotę 10.000,00 (dziesięć tysięcy złotych zero groszy) tytułem nawiazki. Na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. sprowadzono do kary łącznej jednostkowe kary pozbawienia wolności wymierzone oskarżonemu D. G. w pkt 5, 7 i 8 wyroku do kary łącznej 3 lat i 3 miesiące pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. za przestępstwo przypisane w pkt 1 i 4 wyroku zasądzono solidarnie od oskarżonych Ł. S. i D. G. na rzecz J. F. kwotę 10.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2021 r., sygn. akt IV Ka (...), utrzymał zaskarżone orzeczenie w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego, który zarzucił:

1. rażące naruszenie prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 190 § 1 k.k., poprzez jego błędne zastosowanie do prawidłowo ustalonego stanu faktycznego w zakresie w jakim Sąd Okręgowy,

odmiennie niż to uczynił Sąd I instancji, przyjął, że „wszystkie wypowiedzi stanowiące groźby w rozumieniu art. 190 § 1 k.k. zostały wypowiedziane przez Ł. S., natomiast D. G. wykrzykiwał innego typu wypowiedzi - głównie wulgarne inwektywy pod adresem pokrzywdzonej” (s. 9 uzasadnienia) i przypisanie oskarżonemu G. odpowiedzialności karnej za czyn z art. 190 § 1 k.k. wobec stwierdzenia przez Sąd Okręgowy, że choć D. G. sam nie kierował gróźb w kierunku pokrzywdzonej, przestępstwo to zostało popełnione przez niego wspólnie i w porozumieniu z Ł. S., którego D. G. wspierał biernie swoją obecnością, wobec czego D. G. wcale nie musiał osobiście kierować gróźb pod adresem pokrzywdzonej, a w konsekwencji utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku Sądu I instancji także w odniesieniu do czynu z art. 190 § 1 k.k. w przypadku, gdy, na co wskazuje sam Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w treści wyroku Sądu Rejonowego nie ujęto działania oskarżonych wspólnie i w porozumieniu co uniemożliwiało przypisanie skazanemu odpowiedzialności za czyn z art. 190 § 1 k.k. zgodnie z ww. ustaleniami Sądu Okręgowego, a więc właśnie przy przyjęciu działania D. G. wspólnie i w porozumieniu z drugim z oskarżonych (opis czynu nie został przecież przez Sąd Okręgowy zmodyfikowany).

2. rażące naruszenie prawa procesowego, tj. art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez naruszenie zasady skargowości i przypisanie D. G. odpowiedzialności karnej za czyn z art. 190 § 1 k.k., który miał być (jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego) popełniony wspólnie i w porozumieniu z drugim oskarżonym Ł. S., którego D. G. wspierał biernie swoją obecnością w przypadku, gdy oskarżyciel i za nim Sąd Rejonowy upatrywali odpowiedzialności karnej oskarżonego w samodzielnym kierowaniu przez D. G. pod adresem pokrzywdzonej wypowiedzi stanowiących groźby bezprawne.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części, tj. w zakresie w jakim Sąd II instancji utrzymał w mocy rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego co do czynu z art. 190 § 1 k.k. (pkt 7 części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji) i uniewinnienie oskarżonego D. G. od zarzucanego mu czynu z art. 190 § 1 k.k. ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w tej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w P. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym uzasadniającym jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. bez udziału stron.

Sformułowane przez obrońcę zarzuty nie spełniają ustawowych wymogów wynikających z art. 519 k.p.k. w zw. z art. 523 § 1 k.p.k. Przedmiotem postępowania kasacyjnego objęte są tylko te rażące uchybienia, których dopuścił się sąd II instancji procedując w ramach kontroli odwoławczej zainicjowanej wniesionym w sprawie środkiem odwoławczym. Przedmiotem zaskarżenia przez stronę jest bowiem wyrok sądu II instancji (art. 519 k.p.k.), a nie orzeczenie pierwszoinstancyjne. Podniesione przez skarżącego w kasacji zarzuty skierowane pod adresem orzeczenia sądu I instancji podlegać będą rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. Z reguły wskazanie w kasacji na zarzuty apelacji będzie wynikiem wykazania przez stronę, że sąd odwoławczy określonych zarzutów apelacji nie rozpoznał (obraza art. 433 § 2 k.p.k.), albo też jego aprobujące stanowisko co do określonych kwestii związanych z naruszeniem prawa, co wykazywano w podniesionych zarzutów apelacji, także stanowi rażące naruszenie określonej normy prawnej (przeniesienie naruszenia prawa na poziom sądu II instancji). Innymi słowy, zarzutów podniesionych w kasacji pod adresem orzeczenia sądu I instancji nie można rozpatrywać samoistnie, w oderwaniu od zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego. Z tych zasad postępowania kasacyjnego wynika, że sąd kasacyjny nie może rozpoznawać zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu I instancji dopiero w kasacji, gdy takich nie postawiono w apelacji, chyba że zachodziłaby sytuacja wskazania na uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k. popełnione na etapie postępowania przed sądem I instancji (por. art. 536 k.p.k.).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu wystąpienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej, tj. rażącego naruszenia art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez naruszenie zasady skargowości wskazać należy, że Sąd Okręgowy nie orzekał odmiennie i podzielił ustalenia Sądu meriti, że przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. zostało popełnione wspólnie i w porozumieniu z drugim

oskarżonym Ł. S.. Sąd odwoławczy w sposób obszerniejszy i jednoznaczny dał wyraz temu, co już wcześniej dostrzegł Sąd meriti. W uzasadnieniu orzeczenia podkreślono natomiast, że z uwagi na zakaz reformationis in peius, Sąd Okręgowy nie miał możliwości zmodyfikowania zaskarżonego orzeczenia (s. 9 -10 uzasadnienia SO).

Podniesiony w kasacji obrońcy zarzut naruszenia prawa materialnego (art. 190 § 1 k.k.) powiązany w zasadzie z zarzutem wystąpienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej, ma charakter wyłącznie pozorny. Obraza prawa materialnego ma miejsce wtedy, gdy stan faktyczny został w orzeczeniu prawidłowo ustalony, a nie zastosowano do niego właściwego przepisu prawa materialnego, a także w sytuacji niezastosowania określonego przepisu, gdy jego zastosowanie było obowiązkowe. Tymczasem w tej sprawie opisany przez skarżącego zarzut w rzeczywistości sprowadza się do zakwestionowania poczynionych w tej sprawie ustaleń faktycznych. Na etapie postępowania kasacyjnego nie można formułować zarzutu, który wprost wskazuje na kwestionowanie okoliczności faktycznych, a jedynie właśnie pozornie jest zakwalifikowany jako uchybienie mające postać naruszenia prawa materialnego. W tych zarzutach skarżący zaś ponownie kwestionuje sprawstwo skazanego w zakresie czynu z art. 190 § 1 k.k. odwołując się do analizowanych także i przez Sąd odwoławczy dowodów. Rozpoznając tożsame zarzuty apelacji obrońcy, Sąd odwoławczy w sposób zupełny i logicznie poprawny odniósł się do każdego z tych zagadnień. Sąd II instancji wskazał, że choć oskarżony D. G. nie wypowiedział osobiście słów groźby to jednocześnie akceptując i wspomagając Ł. S. godził się, że słowa współoskarżonego mogą wywołać obawę pokrzywdzonej, że zostaną spełnione.

Na marginesie dodać należy, w apelacji nie postawiono zarzutu naruszenia art. 190 § 1 k.k., a przecież to Sąd I instancji przypisał skazanemu sprawstwo tak opisanego przestępstwa. Sąd odwoławczy nie dokonywał zatem kontroli zaskarżonego wyroku w tym zakresie, tj. w obszarze naruszenia art. 190 § 1 k.k., a więc nie wypowiadał się w tej kwestii. Skoro zarzutu naruszenia prawa materialnego obrońca nie podniósł w apelacji, to Sąd ad quem mógł naruszyć prawo w omawianym zakresie tylko poprzez zaniechanie działania z urzędu (zarzut obrazy art. 440 k.p.k. w zw. z art. 190 § 1 k.k.). Taki z kolei zarzut nie został

postawiony przez obrońcę w kasacji. Powtórzyć trzeba, że zgodnie z art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy zobowiązany jest do rozpoznawania kasacji w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a wyjątek od tej zasady (pozwalający na szersze rozpoznanie sprawy), w istocie dotyczy jedynie stwierdzenia wystąpienia bezwzględnych przesłanek odwoławczych.

Podsumowując powyższe rozważania stwierdzić należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych. W żadnym razie nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania uchybień - i to rażących - w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (zob. postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2017 r., III KK 265/17, baza orzeczeń Supremus).

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy oddalił kasację w trybie art. 535 § 3 k.p.k. jako oczywiście bezzasadną.

Rozstrzygnięto również o kosztach postępowania kasacyjnego.